

Bərpa-quruculuqda 2024-cü il spektri

Bu il Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda bərpa və quruculuq işlərinin geniş miqyasda hayata keçiriləsi ilə yadda qaldı. Müharibədən sonra dağlılmış şəhər və kəndlərdə hayat yenidən canlanmağa başlayıb. Azərbaycan regionun sosial-iqtisadi inkişafını təmin etmək üçün müümət layihələr həyata keçirir. Qubadlı, Zəngilan, Xocalı və digər bölgələrdə infastrukturun bərpası sürətləndirildi, yeni yollar, elektrik xətləri və su təchizatı sistemləri qurulur. Əhalinin doğma torpaqlarına geri qaytışının üçün yaşayış binaları, məktəblər və xəstəxanalar tikilir. Eyni zamanda kənd təsərrüfatının inkişaf üçün münbit səraflar yaradılır, müasir texnologiyalar tətbiq edilir. Qarabağda həyata keçirilən "yaşıl enerji" layihələri regionun ekoloji tarzlaşdırma təmin etməyə yönəlib. Turizm potensialının inkişafı məqsədilə tarixi və mədəni abidələr bərpa edilir.

Qubadlı

Qubadlı təbiətinin zənginliyi və möhtəşəmliyi ilə tanınan bir rayondur. Bu ərazi bulaqları, çayları, təbii sərvətləri və münbüt torpaqları ilə cənnətə bənzeyir. Bərəqəşdən və Həkəri çayları, Yazi düzü və meşə sahələri rayona möhtəşəm bir gözəllik qatır. Qubadlılırlar bu torpaqlara böyük bir sevgi və bağılılıq duyurlar, çünkü hər bir güşəsində doğma torpaqlarının əzəzolunmaz sərvətləri və həyatları var. Ancaq bu gözəl diyarın işğalı yerli əhalinin qəlbində dərindən izbaxdı. 27 il boyunca qubadlılırlar öz torpaqlarına geri qaytmadı, arzusunu itirmədilər və 44 günlük Vətən müharibəsində eldə edilən qələbə ilə nəhayət, öz doğma yurdularına qovuşdular. Bu tarix Qubadlı üçün yeni bir başlangıç və Azərbaycan tarixindəki şəhərlərindən biri olaraq qalacaq.

Yanvarın 11-də Qubadlı rayonunda yerləşən Balasoltanlı Radio-Televiziya Yayım Stansiyasının bərpası həyata keçirildi. Stansiya işğal dövründə istismara yararsız vəziyyətə düşə də aparılan bərpa işləri ilə yenidən fealiyyətə başlamışdır. İnnovasiya və Rəgəmsəl Inkişaf Agentliyinin məlumatına görə, stansiyaya elektrik xətti çəkilib, texniki bina təmir edilib və yeni avadanlıq quraşdırımlar yarım hazırlıqda. Bu işlər neticesində Azərbaycan Radiosu, İctimai Radio və digər 8 televiziya kanalı, o cümlədən AzTV və İctimai TV, Qubadlı, Laçın və Zəngilan rayonlarının bəzi ərazilərində sınaqlı yarım təmin edir. Bərpa işləri "Böyük Qayıdış" dair 1 Dövlət Programı" çərçivəsində həyata keçirilən önemli layihələrdən və əhalinin sosial həyatını canlandıran müümət addimlərdən biridir.

Martın 13-də Prezident İlham Əliyev Sərəncamına əsasən Vahid Rəsim oğlu Hacıyev Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nü-

mayəndəsi təyin edilib. Bu, regionda həyata keçirilən yenidənqurma və bərpa işlərinin koordinasiyasını daha da gücləndirəcək və inkişaf proseslərinin sürətləndirilməsini kömək edəcək.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında həyata keçirilən müümət infastruktur layihələrinən biri olan Xudafərin-Qubadlı-Laçın avtomobil yoluunun tikintisi sürətlə davam edir. Bu yol Zəngilan, Qubadlı və Laçın rayonlarının 30-dan ar-tıq yaşayış məntəqəsini birləşdirəcək. 70.4 km uzunluğunda olan yolda yeni köprülər, tuneller inşa edilir. Layihənin tamamlanması ilə bu rayonların əhalisi dəha rahat və sürətli neqliyyatla əlaqələri quracaq.

Mayın 13-də isə Qubadlı rayonunun Mahrulzlu və Zilanlı kəndlərinin yenidən qurulmasına başlanılıb. Kəndlərin Baş planlarına əsasən torpaq işləri təmamlanıb, evlərin bünövrəsi qazılıb və beton işləri qurulub. Mahrulzlu kəndi rayon mərkəzindən 19 km məsafədə yerləşib və burada 190 evin tikilimi, 836 neferin məskunlaşması planlaşdırıldı. Zilanlı kəndi isə 20 km məsafədə yerləşib və burada 193 evin tikintisi, 926 neferin məskunlaşması nəzərdə tutulub. Bu kəndlərdə məktəb, usaq bağçası, tibb məntəqəsi, idman mərkəzi və digər sosial obyektlər inşa ediləcək. Bu addımlar Qubadlı rayonunun gələcək inkişafının təminini qoyub və yerli əhalinin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına xidmət edir. Bu torpaqlara insanlar öz arzuları və əzmləri ilə yenidən həyat verirlər.

Zəngilan

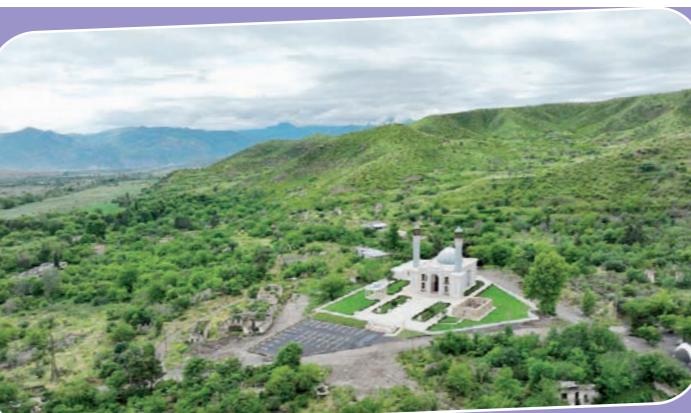

Zəfərlər başa çatan müharibə həm torpaqların geri qaytarılması, həm də Azərbaycanın geleceyinə doğru atılan güclü bir addim oldu. Zəngilanın işğaldən azad edilməsi də bu prosesin müümət bir hissəsidir. Bu tarix hadisə sadəcə oradakı ərazilərinin geri alınması deyil, həm də xalqımızın azadlıq, əzm və iradə simvolu kimi geleceğin nəsillərə müraciət qalacaq. Hər bir Azərbaycan vətəndəsi üçün Zəngilanın azad edilməsi, döyüşən əsərlərimiz və xalqımızın cesər simvolu olaraq qalacaq və bu zəfərin xatirəsi əbədişəcək.

Belə ki, fevralın 23-də Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində Şərqi Zəngəzur Regional Məşğulluq filialının xidmət şöbəsinin açılışı keçirilib. Bu şəhər Zəngilan rayonunun əsaslı əhalinin məşhulluq idmətlərinə əlçatılılıq təmin etmək yanaşı, onların imkanlarını qiyəmtəndirməyi və fərdi programları hazırlanması hədəfdir. Eyni zamanda sahinkərə aktiv məşqulluq programlarına cabib olunmaq və karyera məsləhətləri idmətləri də təqdim olunur ki, bu addımlar yerli əhalinin məşhulluq səviyyəsinin yüksəldilmesi və sosial rifahının təmin edilməsi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Aprelin 4-də Zəngilanın Ağalı kəndində Prezident İlham Əliyevin xüsusi nümayəndəliyinin dəstəyi ilə Böyük Qayıdış programı çərçivəsində ilk emək yarmarkası təşkil olunub. Yarmarkada dövlət və özəl sektorlardan 26 işəgötürən iştirakçı edərək 253 vəkansiya təqdim edib. Bu təşəbbüs ərazisinin sosial-iqtisadi bərpası və işəgötürənlərin kədrilərə olan etihadlarının öndəməsi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Mayın 18-də Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Zəngilan rayonun bəsərli mühüm açılışlarda iştirak ediblər. İlk növbədə, "Ağalı" hotelinin açılışı həyata keçirilib. Bu hotel işğaldən azad olunmuş ərazilərdə turizm potensialını inkişaf etdirmək və bölgənin müalicəvi, ekoturizm və digər turizm növləri üzrə potensialını reallaşdırmaq üçün müümət bir addımlırdır. Daha sonra Prezident İlham Əliyev "Zəngilan" və "Şayfi" Su Elektrik Stansiyalarının açılışını edib. Stansiyaların ekoloji cəhətdən təmiz enerji istehsal edəcək və eyni zamanda bölgənin turizm potensialına da müümət töhfə verəcək. Stansiyalar regionda enerji müştəqiliyini artırmaq və ekoloji tarzlaşdırmaq qorunmaq məqsədi daşıyır. İstifadəyə verilən bu stansiyalarda, həmçinin 400-ə yaxın yeni iş yerləri yaradılacaq. Eyni günə Prezident İlham Əliyev Zəngilan rayonunun Mincivan qəsəbəsinin və Böyük Mərcanlı kəndinin təməlini qoyub. Zəngilan məscidinin inşasında iştirak edib. Mayın 18-də ələçəsi Zəngilan şəhərinin də daxili yol-kommunikasiya şəbəkəsinin təməlini qoyub. Layihə çərçivəsində şəhərdaxili yolların ümumi uzunluğu 31 kilometr olacaq, ilkin mərhələde isə 17,14 kilometr yol tikiləcək, yollar velosiped, piyada zolaqları, yaşlılıq sahələri ilə təmin olunacaq.

Oktjabrın 3-də Prezident İlham Əliyev Zəngilan şəhərində yeni yaşayış komplekslərinin və Zəngilan İstirahət Kompleksinin teməllərini qoyub. Zəngilan şəhərindəki bu yeni komplekslər müüsir standartlara uyğun inşa olunacaq və yüksək idmət təklif edəcək. Həmçinin Prezident Zəngilanın turizm potensialını inkişaf etdirmək məqsədilə Zəngilan İstirahət Kompleksindən aparılan tikinti işləri ilə təmən olub. Kompleksdə hotel binasında 111 nömrə, konfrans və ziyanət zalları, fitness və spa mərkəzləri, hovuzlar, restoranlar və uşaq əyləncə markəzləri inşa ediləcək. Bu kompleks Zəngilanın iqtisadi inkişafına müümət töhfə təklif edəcək.

Oktjabrın 3-də, həmçinin Prezident İlham Əliyev "Şarıqışlaq" Su Elektrik Stansiyasının açılışında iştirak edib. Bu stansiya Zəngilan silsiləsindən olan dördüncü su elektrik stansiyasıdır və ekoloji cəhətdən təmiz enerji istehsal etmək məqsədilə təklif ediləcək. Stansiya çay mərcəsindən saxlanılacaq suyun 35 fazının derivasiyası borularla ilə tekrar caya buraxmağı təmin edir və ekoturbinlər ilə təchiz olunur. Bu SES illik 33 milyon kilovat-saat enerji istehsali ilə 7,4 milyon kubmetr qaza qənaət etmək planlaşdırılır. 13 min ton karbon qazının qarşısını alacaq.

2024-cü ilin Dövlət layihəsi çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Səhhiyyatçıları Agentliyi tərəfindən şəhərdə fasılış və dayanıqlı suyun verilmesi məqsədilə iki edəd, hər biri 4000 kubmetr tütümlü su anbarı inşa olunur. Layihə çərçivəsində əlavə olaraq 100 kubmetr tütümlü iki su anbarı, yaşıq suların idarə olunması üçün 1 kilometr uzunluğunda yaşıq su xətti və 9 subərtən qayısu, bin nasosxana tikiləcək. Cırkab su kollektor xəttinin tikintisinin 83 fazı artıq tamamlanıb, magistral və artezian su xəttinin inşası isə davam edir.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən layihələrinin inkişafına və dayanıqlı geleceyinə dair məhkəmə təməl qoyur. Zəngilanın yeni infastruktur layihələri və iqtisadi təşəbbüsleri Azərbaycanın ümumi inkişafına müümət töhfə verəcək. Bu işlər və işəgötürənlərin ərazilərdə yaşayan insanların həyatını daha da yaxşılaşdıracaq.

Xocalı

Xocalıda 1992-ci ilin fevralında baş vermiş faciə uzun illər yaddaşlarda dərin iz qoyan ağırli tarixdir. Lakin indi bu torpaqlarda həyət yenidən canlanıb, bərpa və quruculuq ilə Xocalı işqılı bir geleceyə doğru addımlarla.

Azərbaycanın həyata keçirilən layihələrinin inkişafına və iqtisadi təməl qoyub. Xocalı yeni qurulan məktəblər, xəstəxanalar, yol və enerji şəbəkələri ilə bərpa ediləcək. Bu addımlar Xocalı rayonunun gələcək inkişafının təminini qoyub və yerli əhalinin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına xidmət edir. Bu torpaqlara insanlar öz arzuları və əzmləri ilə yenidən həyat verirlər.

Mayın 13-də isə Qubadlı rayonunun Mahrulzlu və Zilanlı kəndlərinin yenidən qurulmasına başlanılıb. Kəndlərin Baş planlarına əsasən torpaq işləri təmamlanıb, evlərin bünövrəsi qazılıb və beton işləri qurulub. Mahrulzlu kəndi rayon mərkəzindən 19 km məsafədə yerləşib və burada 190 evin tikilimi, 836 neferin məskunlaşması planlaşdırıldı. Zilanlı kəndi isə 20 km məsafədə yerləşib və burada 193 evin tikintisi, 926 neferin məskunlaşması nəzərdə tutulub. Bu kəndlərdə məktəb, usaq bağçası, tibb məntəqəsi, idman mərkəzi və digər sosial obyektlər inşa ediləcək. Bu addımlar Qubadlı rayonunun gələcək inkişafının təminini qoyub və yerli əhalinin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına xidmət edir. Bu torpaqlara insanlar öz arzuları və əzmləri ilə yenidən həyat verirlər.

girişli əmək mətbəti 15 binada 80 mənşəti, o cümlədən uşaq-oyun meydancaları, idman qırğuları və səhərbətgahlar yaradılıb.

İyulun 5-də isə Prezident İlham Əliyev Xocalı Hava Limanıda olub. "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti Samir Rzayev və Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Prezidentin xüsusi nümayəndəsi Elçin Yusubov dövlət başçısına hava limanında aparılancaq işlər barədə məlumat verilər. Hava limanında mövcud olan uşaq-ənem zolağının və digər infastrukturun tekniləşdirilməsi planlaşdırılır. Bu işlər beynəlxalq standartlara uyğun həyata keçiriləcək və həvələni müasir səviyyəyə çatdırılacaq.

Dekabrın 17-də Xocalı şəhər körpələr evi-uşaq bağçası istifadəyə verilib. 32 ildən sonra açılan 40 yerlik uşaq bağçasında 24 körpə təhsil alır.

Xocalıının bərpası Azərbaycanın işğaldən azad edilməsindən sonra əraziyə həyata keçirilən genişməyi təmin etməsi tərəfindən əsaslıdır.

Xəndək

Xəndək Azərbaycanın zəngin tarixi və mədəni ərisi ilə fərqlənən ərazilərindən biridir. Burada 2023-cü ilin sentyabrında Azərbaycan Ordusunun bölmələri antiterror əməliyyatlarına başlamış və həmin tədbirlər nəticəsində qanunsuz silahlı dəstələr tərk-silah edilmişdir. Sentyabrın 20-də Xəndək üzrə nezərat bərpa olunmuş və Azərbaycan ərazisinin bütövülüyə təmin edilmişdir. Bu hadisələrdən sonra şəhər bərpa və inkişaf prosesinə qədəm qoymuşdur.

Prezident İlham Əliyevin Xəndəkli etdiyi sefərlər nəticəsində şəhərin yenidən qurulması istiqamətində müümət addımlar atılır. Sosial obyektlər, təhsil müəssisələri və infastruktur yenidən qurulur, müüsir standartlara cavab verən layihələr həyata keçirilir. Belə ki, sentyabrın 19-də Prezident İlham Əliyev Xəndək şəhərində Nizami Gəncəvi adına 4 nömrəli tam orta məktəbin əsası teməldən sonra açılışında iştirak edib. Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev məktəbdə yaradılan şərait barədə məlumat verib. 624 şagirdi ilə təhsil ocağı 1945-ci ilənən fəaliyyət göstərmiş və tarixi əhəmiyyətinə qoruyub saxlamışdır. Məktəbin müüsir tədris tələblərinə uyğun yenidən qurulmuş "Böyük Qayıdış" Dövlət Programı çərçivəsində həyata keçirilir. Məktəbdə 11 sınıf otağı, STEAM laboratoriyaları, fənn kabinetləri, kitabxana, idman və akt zalları, yemekxana kimi infastruktur yaradılar. Sənədli şagirdlər üçün yüksək səviyyəli təhsil şəraitini təmin etmək olunmuşdur.

Xəndəkli təsis edilən Qarabağ Universiteti bölgənin təhsil əmək mətbətlərinin bərpası və inkişafı məqsədindən ibarət. Bu təhsil müəssisəsi regionun sosial-iqtisadi etihadçılarının uyğun kadr hazırlığı ilə yanaşı, beynəlxalq əməkdaşlıq imkanlarını genişləndirməyi hədəfləyir. Müüsir kampus və laboratoriyalara təchiz olunmuş universitet bölgənin elmi və mədəni inkişafında müümət rol oynayır.

Bu yenidənqurma layihələri Xəndəkli həyət və təhsil tərəfindən iştirak edəcək. Prezident İlham Əliyev səfərləri və təhsil əmək mətbətlərinin inkişafını artırma